

Mapa Polski Bezgotówkowej

Raport kwartalny

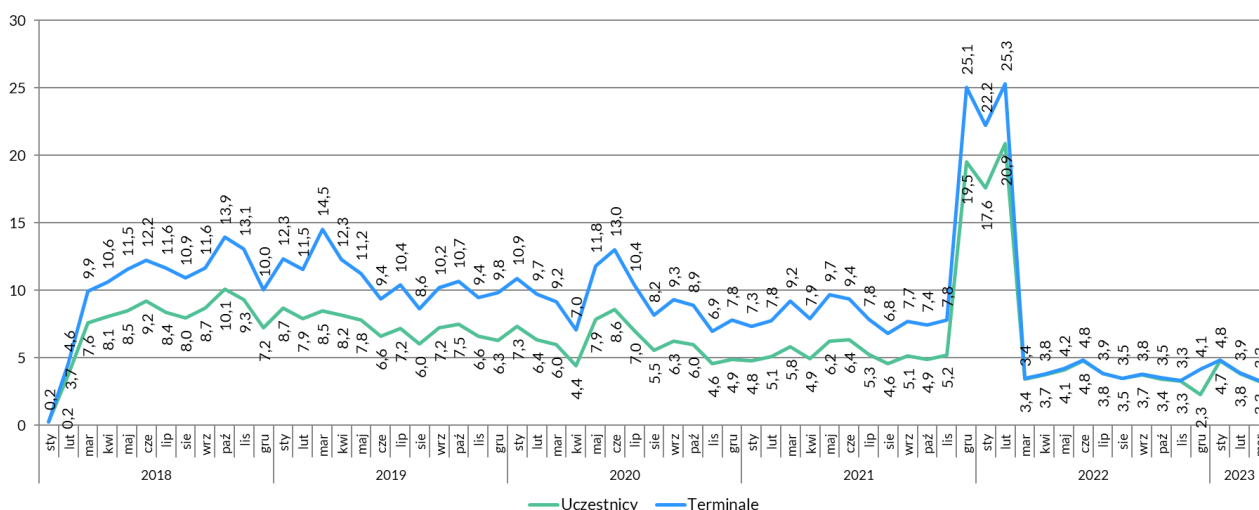

Mapa Polski Bezgotówkowej – I. kwartał 2023 r.

Program Polska Bezgotówkowa na przestrzeni lat funkcjonowania

Dzięki Fundacji Polska Bezgotówkowa do Programu dołączyło 416,1 tys. uczestników, którzy skorzystali z ponad 575,6 tys. urządzeń. W ostatnim kwartale do Programu dołączyło 11,8 tys. przedsiębiorców, którzy otrzymali na bezpłatny okres promocyjny

12,0 tys. terminali (Rys. 1). Zatem po przejściowym wzroście zainteresowania na przełomie 2021 i 2022 r., wywołanym nowymi regulacjami prawnymi, nastąpił trwały spadek tempa przyrostu uczestników.

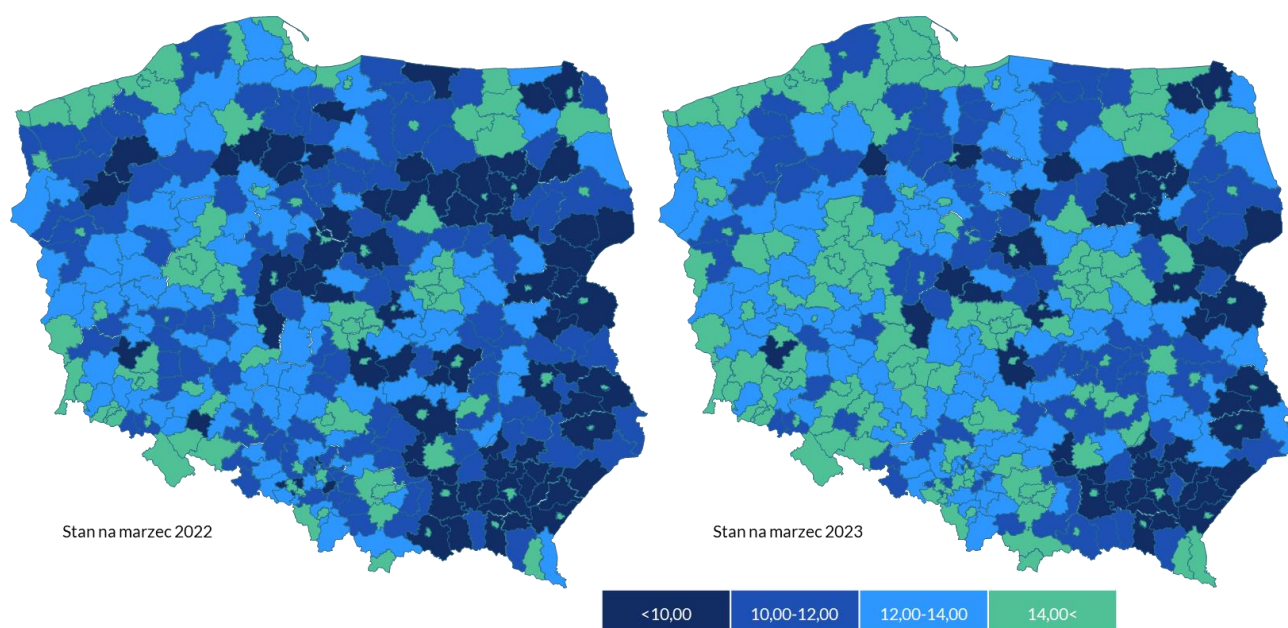
Rysunek 1. Liczba nowych uczestników i terminali w danym miesiącu w Programie Polska Bezgotówkowa (w tys.)

Analiza przyrostu liczby terminali w ujęciu geograficznym (Rys. 2.) wskazuje, że dzięki Programowi Polska Bezgotówkowa w okresie od marca 2022 r. do marca 2023 r. w bardzo dużej liczbie

powiatów dokonał się istotny skok w zakresie nasycenia handlu i usług terminalami, dostrzegany w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Wskaźnik liczby terminali na 1000 mieszkańców to miara,

która odzwierciedla rezultaty działań Programu w zakresie dostępności infrastruktury dla konsumentów i przekłada się na percepcję możliwości płacenia bezgotówkowo w ich otoczeniu.

Rysunek 2. Liczba terminali w Programie Polska Bezgotówkowa przypadająca na 1000 mieszkańców, wg powiatów

Pod koniec marca 2023 r. prawie 39% powiatów w kraju osiągnęła przedział ponad 14,0 terminali w ramach Programu na 1000 mieszkańców. Nadal jednak daje się zaobserwować linię podziału na powiaty, które osiągnęły wyższy wskaźnik terminali na 1000 mieszkańców w zachodniej części kraju oraz w okolicach stolicy. Natomiast powiaty ściany wschodniej uzyskują słabsze wyniki.

Poniżej umownej granicy 10 terminali na 1000 mieszkańców pozostaje nadal 11,6% powiatów, jednak w stosunku do poprzedniego roku można mówić o istotnym zmniejszeniu się tej grupy (marzec 2022 r.: 19,0%).

Branże

Liczba aktualnych terminali w ramach Programu w podziale na branże (Rys. 3) wskazuje na wzrastającą rolę Opłat za rachunki i sektora publicznego, który w marcu 2023 r. stanowił 31% wszystkich terminali i stał się tym samym największą branżą w Programie. Na koniec ostatniego kwartału 2022 r. udział terminali z tej branży był jeszcze trzykrotnie niższy (10%). Należy zaznaczyć, że wzrost znaczenia

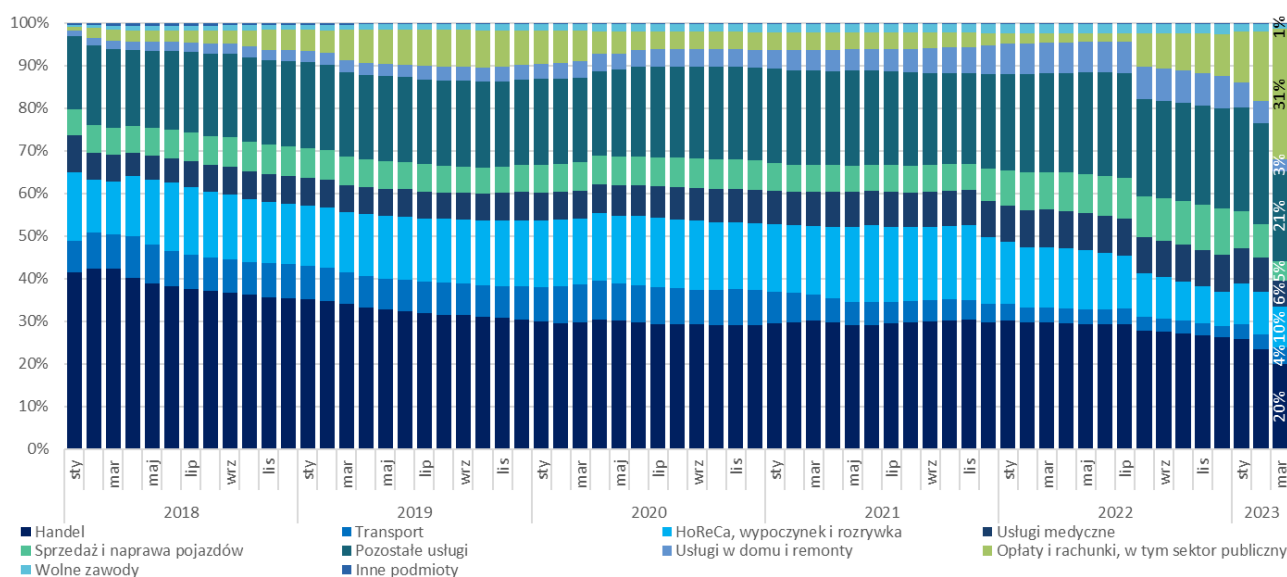
Liderami w kwestii nasycenia terminalami z Programu są takie powiaty jak: tatrzański (woj. małopolskie) – 34,00 terminali na 1 tys. mieszkańców, pucki (woj. pomorskie) – 28,87 terminali na 1 tys. mieszkańców oraz nowodworski (woj. pomorskie) – 27,60 terminali na 1 tys. mieszkańców. Najniższe wskaźniki odnotowano w powiatach: przemyski (woj. podkarpackie) – 5,91 terminali na 1 tys. mieszkańców, łomżyński (woj. podlaskie) – 5,81 terminali na 1 tys. mieszkańców oraz skierniewicki (woj. łódzkie) – 5,62 terminali na 1 tys. mieszkańców.

tej branży jest wypadkową dwóch czynników. Po pierwsze, zgodnie z zasadami Programu, terminale przekazywane z do instytucji publicznych mają znacznie wydłużony okres promocyjny. Jednocześnie, liczebność aktualnie aktywnych terminali w pozostałych branżach spada, co jest między innymi wynikiem okresowego skrócenia okresu promocyjnego do 5 miesięcy w roku 2022 r.

Wprowadzenie terminali, jako urządzeń pozwalających na cyfrową płatność bezpośrednio przy kasie, było naturalne w pierwszej kolejności głównie w branżach handlowych. Ze względu na dużą częstotliwość transakcji i tworzenie się kolejek, wymagana szybkość obsługi jest tam priorytetem. W praktyce nie można tam też stosować szeroko przelewu bankowego. Z kolei z punktu widzenia konsumentów, brak terminali w podmiotach sektora publicznego, mimo że są one stosunkowo rzadko odwiedzane, oznaczał obniżenie „pewności akceptacji” płatności bezgotówkowych. W konsekwencji

wymuszał na nich konieczność zaopatrywania się w gotówkę, nawet gdy ich pierwszym wyborem była karta płatnicza. Zatem tysiące terminali EFT-POS, udostępnionych w ramach Programu Polska Bezgotówkowa do podmiotów sektora publicznego i samorządowego, ma w długim okresie szczególnie duże i pozytywne znaczenie, dla kształtowania się bezgotówkowych zwyczajów płatniczych Polaków. Terminale stanowią także ważny element infrastruktury cyfrowej administracji.

Rysunek 3. Udział branż w programie, mierzony liczbą aktualnych terminali w Programie Polska Bezgotówkowa

NOTA METODOLOGICZNA:

Mapa Polski Bezgotówkowej jest portalem statystycznym dostarczanym przez firmę POLASIK Research na rzecz partnerów Programu Polska Bezgotówkowa.

Źródło grafik: POLASIK Research na podstawie danych Fundacji Polska Bezgotówkowa oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

POLASIK Research jest firmą badawczą i doradcą, działającą od 2008 roku i specjalizującą się w obszarze badań systemu płatniczego, innowacji płatniczych i PayTech. Misją firmy jest kreowanie wiedzy i jej efektywne dostarczanie uczestnikom rynku usług płatniczych. Więcej informacji: <http://polasik-research.pl/>

Autor raportu: Andrzej Meler, Michał Polasik

Opracowanie graficzne: Mariola Makowska